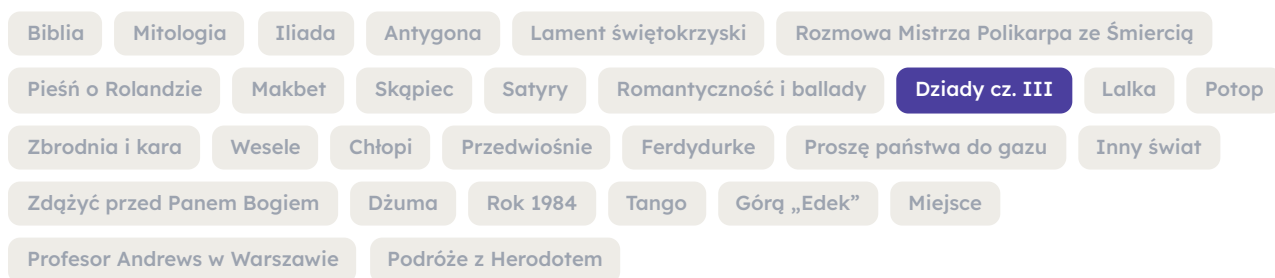

Pytania jawne bez stresu

78 pytań CKE na maturę 2029, 2030 i 2031.
Do każdego karta-ściąga i wypowiedź wzorcowa.

Bezpłatna próbka: jedno pełne pytanie

- Teza i mapa wypowiedzi z czasem mówienia
- 3 konteksty do wyboru i jak je powiązać
- Sceny-kłucze, żeby uniknąć błędu kardynalnego
- Wypowiedź wzorcowa na ok. 4 minuty
- Pytania komisji, także o refleksję własną
- Plan powtórek i zwroty na egzamin

Jak korzystać z tego zeszytu

To nie jest zbiór gotowców do wykucia. To trening mówienia: każde pytanie rozpisane jest tak, żebyś w 15 minut przygotowania wiedział, co powiesz, a w 4–5 minut powiedział to spokojnie i po kolei.

- 1 Przeczytaj kartę-ściąę** (lewa strona). Zapamiętaj tezę i pięć kroków mapy wypowiedzi. Słowa-klucze to „haczyki”, które wystarczy zapisać na kartce w czasie przygotowania.
- 2 Przeczytaj na głos wypowiedź wzorcową** (prawa strona) z zegarkiem w ręku. Potem odtóż ją i opowiedz to samo własnymi słowami. Nie ucz się tekstu na pamięć: komisja od razu to słyszy.
- 3 Wybierz swój kontekst.** Na karcie są trzy. Weź ten, który znasz najlepiej, a tabela „Konteksty uniwersalne” pokaże, do których innych pytań pasuje.
- 4 Przećwicz rozmowę z komisją.** Poproś kogoś, żeby zadał ci trzy pytania z karty. Odpowiadaj pełnymi zdaniami i zawsze uzasadniaj swoje zdanie.
- 5 Odhacz powtórki** w okienkach na karcie: po 1, 3 i 7 dniach, a na koniec tuż przed maturą. Rozłożone w czasie powtórki zostają w pamięci dłużej niż jedno długie „kucie”.

Co znaczą kolory

Antyk	Średniowiecze	Renesans
Barok	Oświecenie	Romantyzm
Pozytywizm	Młoda Polska	Dwudziestolecie
Wojna i okupacja / XX wiek	Literatura współczesna	

Dwie rzeczy, których nie wolno zapomnieć

Bez kontekstu tracisz połowę punktów.

Za zadanie 1. możesz dostać 8 pkt tylko wtedy, gdy oprócz lektury przywołasz kontekst. Bez kontekstu maksimum to 4 pkt (informator CKE, kryterium 1.).

Błąd kardynalny = 0 punktów.

Pomylenie głównych wątków albo losów głównych bohaterów lektury czytanej w całości zeruje wypowiedź. Dlatego przy każdej lekturze masz „Sceny-klucze”, a na karcie ramkę „Uwaga, pułapka”.

Matura ustna w pigułce

Część ustna z polskiego trwa ok. 30 minut. Losujesz zestaw z dwoma zadaniami: **zadanie 1. jawne** (pytanie z tej listy) i **zadanie 2. niejawne** (z dołączonym tekstem lub obrazem). Zdajesz od **9 z 30 pkt.**

15 min

przygotowanie: możesz pisać plan, konspekt i notatki do obu zadań

do 10 min

dwie wypowiedzi monologowe;
zaczynasz od dowolnego zadania;
nikt ci nie przerywa

do 5 min

rozmowa z komisją: 1–3 pytania, co najmniej jedno o twoją refleksję

Za co dostajesz punkty (30 pkt)

KRYTERIUM	PUNKTY
Aspekt merytoryczny wypowiedzi monologowych (zadanie 1. i 2., po 8 pkt)	16
Kompozycja wypowiedzi monologowych: wstęp, część zasadnicza, zakończenie (po 2 pkt)	4
Aspekt merytoryczny wypowiedzi podczas rozmowy	6
Zakres i poprawność środków językowych (monologi i rozmowa)	4

Zadanie 1. — jak zdobyć 8 punktów

Temat + lektura + kontekst

Tylko taki zestaw otwiera przedział 5–8 pkt. O tym, czy dostaniesz 8, decyduje argumentacja: **bogata** (pogłębiona, z trafnymi przykładami, wieloaspektowa, z namysłem) i bez poważnych błędów rzeczowych.

Temat + sama lektura

Bez kontekstu przedział to 1–4 pkt, nawet przy świetnej znajomości lektury. Kontekst ma być przywołany „przynajmniej częściowo funkcjonalnie”, czyli trafnie powiązany z zagadnieniem.

Co może być kontekstem

Inny utwór literacki, historia literatury, teoria literatury, charakter epoki, biografia autora, film, spektakl, muzyka, dzieło plastyczne, mitologia, Biblia, religia, historia, filozofia, kwestie polityczne i społeczne (informator CKE). Na każdej karcie masz trzy gotowe propozycje.

Czego komisja nie zapyta

Pytania w rozmowie **nie mogą dotyczyć faktograficznych detali** lektury. Pytają o zagadnienie, o teksty, które przywołałeś, i o twoje własne zdanie. Dlatego na kartach są pytania problemowe, a nie „w którym rozdziale...”.

Źródło: Informator o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025 (CKE), s. 16–25; komunikat dyrektora CKE z 20 sierpnia 2026 r.

Dziady cz. III

Adam Mickiewicz · lektura obowiązkowa czytana w całości: uważaj na błąd kardynalny

Dramat romantyczny Adama Mickiewicza wydany w 1832 r. w Dreźnie. Akcja toczy się w latach 1823–1824 w Wilnie, Warszawie i okolicach Lwowa. Ukazuje prześladowania wileńskiej młodzieży (filomatów i filaretów) przez senatora Nowosilcowa, przemianę Gustawa w Konrada i spór o sens cierpienia narodu.

Sceny-klucze: to musisz pamiętać

GDZIE	CO SIĘ DZIEJE	PYTANIA
Prolog	Więzień w celi u bazylianów; walka Aniołów i Duchów o jego duszę; napis na ścianie: umiera Gustaw, rodzi się Konrad	23, 29
Scena I (więzienna)	Wigilia w celi; Tomasz gotów wziąć winę na siebie; bajka Żegoty o ziarnie; opowieść Sobolewskiego o kibitkach; pieśń zemsty Konrada	23, 24, 25, 28, 29
Scena II – Wielka Improwizacja	samotny Konrad żąda od Boga „rządu dusz”; bunt i pycha (prometeizm); diabeł kończy za niego bluźnierstwo, Konrad mdleje	24, 26, 28, 29
Scena III – Egzorcyzm	ks. Piotr wypędza złego ducha z Konrada; pokora zamiast siły	26
Scena IV – Widzenie Ewy	dziewczyna modli się za ojczyznę i otrzymuje łaskę spokojnego, jasnego snu	26, 27, 30
Scena V – Widzenie ks. Piotra	Polska jako Chrystus narodów; car jako Herod; zapowiedź wskrzesiciela „czterdzieści i cztery”	24, 26, 27
Scena VI – Sen Senatora	Nowosilcow śni o łasce i niełasce cara; diabły dręczą jego duszę	27
Scena VII – Salon warszawski	podział: patriotyczna młodzież przy drzwiach, obojętna arystokracja przy stoliku; opowieść Adolfa o Cichowskim; „naród jak lawa”	23, 25
Scena VIII – Pan Senator	bał u Nowosilcowa; Pani Rollison błaga o syna; kolaboranci; śmierć Doktora od pioruna	25, 29, 30
Ustęp	obraz Rosji i Petersburga; „Do przyjaciół Moskali”	25, 28

Pytania z tej lektury

30 Matka jako postać tragiczna.

str. 5

Matka jako postać tragiczna.

POWTÓRKI

- ☐ 1. dzień
☐ 3. dzień
☐ 7. dzień
☐ przed maturą

Matka jako postać tragiczna. Omów zagadnienie na podstawie Dziadów części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

TEZA: POWIEDZ JĄ W PIERWSZEJ MINUCIE

W III części „Dziadów” matka jest postacią tragiczną, bo kocha bezgranicznie, a jest całkowicie bezsilna wobec zła. Pani Rollison, niewidoma wdowa, walczy o syna z Senatoren, ale może tylko prosić, słuchać i rozpaczać. Jej tragedia oskarża system, który niszczy dzieci na oczach matek.

MAPA WYPOWIEDZI

ŁĄCZNIE OK. 3:32 MIN

- Wstęp**
 0:00–0:42 W dramacie o prześladowaniu młodzieży Mickiewicz pokazuje też tych, którzy cierpią obok więźniów: ich matki.
- Argument 1**
 0:42–1:36 Pani Rollison, niewidoma wdowa, przychodzi do Senatora z prośbą o syna. Mówi, że Jaś uczył innych i ją utrzymywał, był jej okiem. Słyszała przez mur, jak go bito, bo, jak mówi, „ma matki ucho”. Senator kpi z niej, a drugiej matce, Kmitowej, grozi, że jej synowie też są podejrzani.
- Argument 2**
 1:36–2:22 Na balu u Senatora Rollisonowa wpada z krzykiem, bo usłyszała, że syna wyrzucono oknem. W rozpacz błuźni, a ks. Piotr mówi jej, że syn jest zraniony, lecz żyje. Matka mdleje, a piorun zabija Doktora. Jej miłość nie może syna uratować, może tylko oskarżać.
- Kontekst**
 2:22–2:58 „Do matki Polki” Mickiewicza (1830): matka, która wychowuje syna dla ojczyzny, przygotowuje go na więzienie i śmierć. Tragizm polskich matek w niewoli.
- Zakończenie**
 2:58–3:32 Matka w „Dziadach” jest tragiczna, bo nie ma żadnej władzy poza miłością. Jej cierpienie jest najmocniejszym oskarżeniem zaborcy.

SŁOWA-KLUCZE DO NOTATKI

- Pani Rollison niewidoma wdowa
 syn Jaś jedynym oparciem „ja mam matki ucho”
 cynizm Senatora Kmitowa „wyrzucili go oknem”
 „zraniony, lecz żyje” bunt i bluźnierstwo

UWAGA, PUŁAPKA

Pani Rollison jest niewidoma, dlatego tak mocno podkreśla, że słyszy. Jej syn nie ginie: ks. Piotr mówi, że jest zraniony, ale żyje. Kmitowa to inna matka, nie jej przyjaciółka z rodziny.

KONTEKSTY DO WYBORU (WYBIERZ JEDEN)

LITERACKI „Do matki Polki” – Adam Mickiewicz

Wiersz o matce, której synowie są skazani na walkę, więzienie i śmierć za ojczyznę.

LITERACKI „Lament świętokrzyski”

Maryja pod krzyżem: matka bezsilna wobec cierpienia syna.

MITOLOGICZNY Niobe (Mitologia J. Parandowskiego)

Matka, która traci dzieci i zamienia się w płaczącą skałę.

PYTANIA KOMISJI: PRZECWICZ ODPOWIEDŹ NA GŁOS

- Na czym polega tragizm Pani Rollison?**
 Kocha bezgranicznie, a nie ma żadnej możliwości działania: każda prośba trafia na kpinę władzy.
- Czy bluźnierstwo matki jest grzechem?**
 Ks. Piotr ją upomina, ale dramat pokazuje je jako krzyk bólu, a nie jako odrzucenie Boga. To bunt podobny do Konrada, ale z cierpienia, nie z pychy.
- Kto dziś najbardziej cierpi, gdy władza krzywdzi młodych ludzi?**
 Refleksja własna: rodziny więźniów politycznych, ofiar wojen. Podaj przykład.

Matka jako postać tragiczna.

372 słów
ok. 3:32 min mówienia

Przeczytaj na głos z zegarkiem, potem opowiedz to samo **własnymi słowami**. Nie ucz się na pamięć: zapamiętaj kolejność części i jedno zdanie z każdej.

Wstęp

74 słów

Zagadnienie, które omówię, to matka jako postać tragiczna. Odwołam się do trzeciej części „Dziadów” Adama Mickiewicza. Uważam, że matka jest w tym dramacie postacią tragiczną, bo kocha bezgranicznie, a jest całkowicie bezsilna wobec zła. Pani Rollison, niewidoma wdowa, walczy o syna z Senatorem, ale może tylko prosić, słuchać i rozpaczać. Jej tragedia oskarża system, który niszczy dzieci na oczach matek. W dramacie o prześladowaniu młodzieży Mickiewicz pokazuje więc także tych, którzy cierpią obok więźniów.

Argument 1

95 słów

Najważniejsza jest scena u Senatora. Pani Rollison, niewidoma i uboga wdowa, przychodzi prosić o syna, który siedzi w więzieniu. Opowiada, że jej Jaś uczył innych, utrzymywał ją ze swoich skromnych dochodów i był jej okiem. Słyszała, jak go bito, i mówi, że choć jest ślepa, ma matki ucho i w nim całą duszę. Senator traktuje ją z pogardą i kpi z jej rozpacz: mówi, że skoro syn tak głośno krzyczał, to musi być zdrowy. Drugą matkę, Kmitową, która przysłała razem z nią, ostrzega, że jej synowie też są podejrzani. Matki są wobec władzy zupełnie bezbronne.

Argument 2

80 słów

Tragedia osiąga szczyt w czasie balu u Senatora. Pani Rollison wpada na salę, odpycha lokajów i szuka Senatora, krzycząc, że jej syna wyrzucono oknem na bruk. W rozpacz mówi słowa bliskie bluźnierstwa, oskarża Boga, że pozwala żyć oprawcy. Ksiądz Piotr ją upomina i mówi, że syn jest zraniony, lecz żyje. Matka podchodzi do Senatora, czując na nim krew syna, i mdleje. W tej samej chwili słychać grzmot, a piorun zabija Doktora. Miłość matki nie może syna uratować, może tylko oskarżać.

Kontekst

63 słów

Kontekstem jest wiersz Adama Mickiewicza „Do matki Polki” z 1830 roku. Poeta zwraca się do matki, której syn ma w przyszłości walczyć za ojczyznę, i przepowiada mu nie chwałę, ale więzienie, sąd i szubienicę. Każe matce przygotowywać syna do cierpienia. To ten sam tragizm co w „Dziadach”: polska matka w niewoli kocha dziecko, a jednocześnie wie, że nie zdoła go ochronić przed losem.

Zakończenie

60 słów

Podsumowując: w trzeciej części „Dziadów” matka jest postacią tragiczną, bo nie ma żadnej władzy poza miłością. Pani Rollison nie może uwolnić syna, nie może nawet go zobaczyć, a jej prośby trafiają na kpinę. Jej cierpienie jest jednak najmocniejszym oskarżeniem zaborcy. Moim zdaniem to jedna z najbardziej poruszających postaci dramatu, bo pokazuje zło nie w polityce, ale w zwykłym, domowym bólu.

MOJA WERSJA: HASŁA, WŁASNY PRZYKŁAD, INNY KONTEKST

To była próbka. W pełnej wersji masz wszystkie 78 pytań

Do każdego pytania z listy CKE na maturę 2029, 2030 i 2031: karta-ściąga z tezą i mapą wypowiedzi, wypowiedź wzorcowa na ok. 4 minuty, trzy konteksty, pułapki i pytania komisji. Do tego plan powtórek na 16 tygodni, zwroty na egzamin i tabela kontekstów uniwersalnych.

Pytania jawne bez stresu: komplet

PDF A4 do druku i na telefon, ok. 200 stron. Szukaj w sklepie: niekazmuliczyc.pl/sklep/

Krótkie wersje online za darmo

Teza i plan odpowiedzi do każdego pytania: niekazmuliczyc.pl/matura-polski/pytania-jawne/2029-2031/

Lektury i liczba pytań

Biblia	4	Mitologia	4	Iliada	1
Antygona	2	Lament świętokrzyski	1	Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią	1
Pieśń o Rolandzie	1	Makbet	3	Skąpiec	2
Satyry	1	Romantyczność i ballady	2	Dziady cz. III	8
Lalka	7	Potop	1	Zbrodnia i kara	4
Wesele	5	Chłopi	2	Przedwiośnie	6
Ferdydurke	2	Proszę państwa do gazu	2	Inny świat	2
Zdążyć przed Panem Bogiem	2	Dżuma	4	Rok 1984	3
Tango	3	Górą „Edek”	1	Miejsce	2
Profesor Andrews w Warszawie	1	Podróże z Herodotem	1		